

Mes gaat in garantieprijs FrieslandCampina

Royal FrieslandCampina (RFC) zet op tal van fronten het gas erop. Bestuur en directie constateren dat het sinds de zomer van 2018 langzaam de goede kant weer opgaat. De vorige week bekend gemaakte jaarresultaten en de aangekondigde afslanking van de garantieprijs wijzen daar nog niet op.

TEKST JELLE FEENSTRA

FrieslandCampina is volop in transitie. Vorig jaar werd binnen de organisatie een grote schoonmaakronde gehouden: in divisiestructuren, managers en directeuren. De tweede pijler onder de nieuwe koers is een versnelde inzet op duurzaamheid. De lat voor melkveehouders gaat op dit gebied in rap tempo omhoog, met nieuwe duurzame melkstromen als de turbo van het totaal. De eind vorig jaar geïntroduceerde topmelklijn – nu beter bekend als melk geproduceerd onder het onafhankelijke keurmerk PlanetProof – is hiervan het meest sprekende voorbeeld. Deze melk wordt geproduceerd met extra aandacht voor dierwelzijn, biodiversiteit en klimaat en levert zo'n 3 cent meer op.

Eerste sneeuwkllokjes

De recente coalitie met Natuurmonumenten, die melkveehouders gaat helpen om natuur op hun bedrijven te implementeren, onderstreept het ingezette charme-offensief dat is ingezet richting ngo's en maatschappij. Ondertussen investeert RFC fors in het verbeteren van het rendement in kaas, met vier recente internationale acquisities. Kaas is een product dat al jaren matig tot slecht rendert bij RFC en dat moet anders, vindt de directie. Tot slot is de groei van ledenmelk vanaf 2019

aan banden gelegd. Dit doet RFC door een korting van 10 cent in te stellen op elke liter melk die boven een bepaalde referentie wordt geproduceerd. Grote vraag bij de presentatie van de jaarcijfers 2018, vorige week in Amersfoort, was of de eerste sneeuwkllokjes zich al hebben aangediend. Signalen dat er na bijna twee jaar van mineur en veel negatieve publiciteit over RFC een nieuwe lente op komst is. Volgens CEO Hein Schumacher zijn die sneeuwkllokjes er. Zo draaide RFC in de tweede helft van 2018 aanzienlijk beter dan de eerste helft en namen in de tweede helft van 2018 de volumes van alle businessgroups toe in totaal met 2,3 procent ten opzichte van het eerste half jaar. Ook de verkoop van kaas leverde volgens Schumacher een positief resultaat op. En de ledenraad kreeg daags voor de persconferentie grafiekjes voorgelegd waaruit blijkt dat er momenteel al duidelijk meer melk in goed renderende mandjes gaat dan een jaar geleden. Nog meer goed nieuws is dat de PlanetProof-melk lijkt aan te slaan. Afnemers, variërend van supermarktketens tot grote buitenlandse voedingsbedrijven, maar ook melkveehouders staan in de rij om aan te sluiten. Voorzitter Frans Keurentjes noemt de animo voor de nieuwe melkstroom 'verrassend groot'.

Ruim halve cent nabetaling

Dat het de tweede helft van 2018 beter ging, komt niet tot uiting in de jaarcijfers. Bij de presentatie van de halfjaarcijfers in augustus 2018 stevende FrieslandCampina nog af op een nabetaling van 0,71 cent per kilo melk. Dat cijfer zou, met het verbeteren van de resultaten in de loop van 2018, dus logischerwijs iets hoger moeten uitvallen. Maar de nabetaling komt uit op 0,59 cent per kilo melk, verdeeld over een prestatietoeslag van 0,46 cent en een ledenreservering van 0,13 cent. Dit is de laagste nabetaling sinds 2009, het eerste fusiejaar. In 2017 bedroeg de nabetaling 1,33 cent per kilogram melk. In 2016 werd 3,44 cent per kilo melk aan nabetaling uitgekeerd.

Tabel 1 – Meerjarenoverzicht van de resultaten van FrieslandCampina

	2018	2017	2016
netto-omzet (in miljoenen euro's)	11.553	12.110	11.001
bedrijfsresultaat (in miljoenen euro's)	342	444	563
winst (in miljoenen euro's)	203	227	362
garantieprijs (euro per 100 kg melk)	36,05	37,96	28,38
prestatietoeslag (euro per 100 kg melk)	0,46	1,03	2,19
ledenreservering (euro per 100 kg melk)	0,13	0,30	1,25
weidegangtoeslag (euro per 100 kg melk)	0,63	0,60	0,29
bijzondere toeslagen (euro per 100 kg melk)	0,16	0,12	0,15
melkprijs (euro per 100 kg melk)	37,43	40,01	32,26
melkaanvoer leden (in miljoenen kg)	10.375	10.716	10.774
aantal ledenbedrijven	12.104	12.707	13.300

Akkoord. Zo'n turbulent jaar van transformatie – met een nieuwe organisatiestructuur, een nieuwe strategie met focus op markt duurzaamheid en tal van investeringen – kan ook niet ineens leiden tot klinkende winstcijfers. Maar dat het beter draaien in de tweede helft van 2018 toch uitmond in een lagere nabetaling dan op basis van de resultaten over de eerste helft van 2018 mocht worden verwacht, wekt toch wel enige verbazing.

Geen toeslag van 4 cent

Schumacher wilde er in Amersfoort niet te veel woorden aan vuil maken. 'Vergeet niet dat de extra kosten voor het herstructureren van de onderneming en incidentele lasten die verband houden met aangekondigde sluitingen van productielocaties het resultaat ook nog eens met 50 miljoen euro hebben gedrukt. De hoogte van de waardecreatie stemt mij ook niet tevreden. Maar we hebben in 2018 wel de voorwaarden geschapen om tot betere resultaten te komen. De fundamenten van het bedrijf zijn door de ingrijpende reorganisatie die we hebben doorgevoerd, een stuk sterker geworden.' Desondanks acht Schumacher een prestatietoeslag van 4 cent per kilo melk voor de komende jaren niet realistisch. 'Er zijn structurele ontwikkelingen die ons parten spelen. De Russische markt blijft gesloten, het aanbod van melk is sinds 2015 wereldwijd met 22 procent gestegen en China is van een groeiemarkt met hoge marges een stabiele markt geworden waarin we veel moeten investeren om de stevige concurrentie te verslaan.'

Tabel 2 – Melkpreisvergelijking 2018 (bron: LTO, prijzen in euro's per 100 kg standaardmelk met 4,2% vet en 3,4% eiwit bij jaarleveranties van 1 en 1,5 miljoen kilo melk)

	melkpreis (€/100 kg) bij jaarleverantie 2018	
	van 1 miljoen kg	van 1,5 miljoen kg
FrieslandCampina	36,05	36,09
A-ware	34,85	35,14
Arla Foods	35,28	35,31

Daar komt nog een factor bij. Schumacher stelde dat de garantieprijs de laatste jaren luxer is geworden, doordat er in de loop der jaren diverse premies voor weidegang en duurzaamheid bij andere fabrieken zijn bijgekomen.

Garantieprijs 1,5 cent te luxe

De garantieprijs komt overeen met de gemiddelde jaar-prijzen voor boerderijmelk, inclusief toeslagen, heffingen, nabetaling en eventuele reservering op naam van de referentiebedrijven in Duitsland, Denemarken, Nederland en België. De komst van allerlei toeslagen bij andere fabrieken heeft de garantieprijs de laatste jaren een stuk luxer gemaakt. Volgens ingewijden is er op de garantieprijs sinds de start van FrieslandCampina zo'n 1,5 cent van dit soort premies op gekomen. Het is een belangrijke reden dat RFC ten opzichte van 2017 in de eerste helft van 2018 100 miljoen euro verlies leed op basiszuivel. 'De prijzen die we toen voor onze basiszuivelproducten kregen, lagen gewoon een stuk lager dan de garantieprijs die we aan onze melkveehouders moeten betalen', aldus Schumacher.

De garantieprijsystematiek op zich staat niet ter discussie, maar wel de manier waarop de prijs is samengesteld. Dit jaar staat de driejaarlijkse evaluatie van het melkgeldreglement en het reserveringsbeleid op de agenda. Het lijkt wel zeker dat het mes in de garantieprijs gaat. Vorig jaar was dat het plan al, met de toen aangekondigde basiszuivelcorrectie. Het gesprek hierover werd onder druk van de ledenraad doorgeschoven naar dit jaar.

Schumacher gaf aan dat het gesprek met de leden hierover gestart is en dat in de loop van het jaar een voorstel komt hoe hiermee om te gaan. Een afslanking van de garantieprijs zal ten goede komen aan de prestatietoeslag. Ook deze ontwikkeling onderstreept dat RFC volop aan het vernieuwen is. Het enige wat tot dusverre niet veranderd is, is dat de zuivelcoöperatie ondanks de lage nabetaling de concurrentie op absoluut melkpreisniveau nog steeds voorblijft (zie tabel 2). |

▲ De PlanetProof-melk van FrieslandCampina lijkt aan te slaan